

PP. Als pocs dies, i sorprenentment, Camps anuncia un pacte fals amb Pla. Segons el president, no hi ha motius perquè els socialistes no signen l'acord: ha nascut la "clàusula Camps", que, segons diu, posa el País Valencià al nivell de qui més demane. Alguns zaplanistes la titllen de perillosa –podria significar que s'aplicara el pla Ibarretxe, diuen–; a més, no volen que el TSJ siga l'última instància ni que l'ensenyament del valencià siga obligatori. S'aprova per unanimitat l'informe de la ponència.

Maig del 2005. El PSPV-PSOE rebateja l'Agència Tributària com a Servei Tributari Valencià i en redueix les possibles tasques. Segons el PP, queda com l'actual Direcció General de Tributs que Hisenda té a cada autonomia. Amb una nova redacció, els socialistes també accepten la "clàusula Camps". L'acord definitiu sembla a punt. Els dos partits tanquen les cinc lleis que també es retocaran: la del Consell Jurídic, l'electoral, la de l'audiovisual, la de publicitat institucional i la de Ràdio Televisió Valenciana, en la qual hi ha més problemes: el PP no accepta que siguin les Corts, qui en trie el director. Això no evita que s'arribe al pacte, anunciat, amb bombo i platerets, el dia 24.

Estiu del 2005. L'1 de juliol, el text de reforma, amb els vots a favor de PP i PSPV-PSOE i en contra de l'Entesa, és aprovat a les Corts. L'endemà és remès a Madrid, on el passat dimarts, dia 20, va ser pres en consideració. Entre tot aquest temps, però, les diferències han estat clares. En uns casos, per lluites caïnites dins del PP –com les disconformitats que ha fet notar el president de la cambra valenciana, el zaplanista Julio de Espana–, i en uns altres per pura conjuntura política –els avisos d'importants membres socialistes sobre probables retalls del text valencià sols s'entenen en el marc de la negociació de l'Estatut català–, s'ha qüestionat un text que semblava un marc.

El trànsit pel Congrés dels Diputats, però, només hauria de significar algunes millores tècniques. Ara bé, i com s'ha observat en els darrers mesos, l'ombra gegantina del cas català pot esglaiar novament el germanet valencià.

Victor Maceda

Juan Ignacio Pla, José Luis Rodríguez Zapatero i Jordi Sevilla a la porta del Congrés de diputats, el passat dimarts 20 de setembre, després de l'admissió a tràmit de la reforma de l'Estatut valencià.

La reforma de les nines russes

L'1 de febrer del 2005 la via catalana era l'exemple que calia seguir, segons el Congrés de Diputats, enfront de la proposta de reforma estatutària basca, l'anomenat pla Ibarretxe. Ara, l'Estatut valencià s'ha utilitzat per encotillar les aspiracions de Catalunya.

El llistó de l'Estatut valencià

	 ESTATUT VALENCIÀ	 ESTATUT CATALÀ
DEFINICIÓ DEL SUBJECTE	Comunitat autònoma, "dins de la unitat de la nació espanyola". Passa a definir-se com a "nacionalitat històrica", amb la denominació oficial de "Comunitat Valenciana".	El títol preliminar defineix Catalunya com a "nació".
FINANÇAMENT	El que determini l'estat, amb possibilitat de correccions segons el criteri poblacional.	Un dels punts més polèmics i més oberts de la negociació. Se cerca una fórmula que s'acosti als resultats del concert econòmic (recaptar els impostos i pagar a l'estat).
JUSTICIA	TSJCV és l'última instància.	El TSJC és l'última instància.
RELACIÓ AMB L'ESTAT	En òrgans multilaterals.	Bilaterals, sense excloure les relacions multilaterals.
RELACIONS ENTRE TERRITORIS DELS PAÏSOS CATALANS	Demana atenció especial a les relacions amb els territoris de l'arc mediterrani europeu (tota la conca mediterrània)	No se citen els Països Catalans explícitament, però es prioritza la relació preferencial amb els "territoris veïns".
LLENGUA	El valencià és l'idioma oficial de la Comunitat Valenciana, com ho és el castellà de l'estat. No hi ha cap requisit lingüístic. L'Acadèmia Valenciana és l'organisme competent en normativa. S'introdueix el dret a rebre l'ensenyament en valencià.	Els ciutadans tenen el dret i el deure de conèixer el català i el castellà.
SISTEMA ELECTORAL	Es manté el 5% com a sostre electoral, per circumscripció i general, per accedir a les Corts valencianes. El president de la Generalitat té capacitat de dissolució de les Corts i convocar eleccions.	Queda fora de l'Estatut qualsevol reforma, de moment.
IMMIGRACIÓ	No hi ha cap referència a competències en aquest àmbit.	Es podrà participar en les polítiques d'immigració de l'estat.
REPRESENTACIÓ EXTERIOR	Insten a la creació, per llei, del Comitè Valencià pels Afers Europeus.	Podrà haver representació catalana en òrgans de la UE, sempre en coordinació amb l'estat.
BLINDATGE DE COMPETÈNCIES	No es planteja.	Les competències exclusives s'han blindat amb la fórmula d'"excloents".

Com si es tractés de les tradicionals nines russes, que cadascuna n'amaga una de més petita en el seu interior, l'estratègia de l'executiu espanyol, per contestar les expectatives de les reformes estatutàries, ha destapat cada vegada uns criteris més restrictius fins a arribar a la interpretació més rígida i tradicional de la Constitució espanyola. L'Espanya plural promesa per José Luis Rodríguez Zapatero no s'ha allunyat gaire, de moment, de l'Espanya tradicional de sempre.

El lehendakari, Juan José Ibarretxe, va topar el mes de febrer passat amb el mur de la constitucionalitat. En aquesta ocasió, el pretext escollit va ser la falta de consens de la proposta basca, tot i ser aprovada per una majoria al Parlament de Vitòria. Alguns dirigents socialistes van posar com a exemple

que calia imitar la llavors anomenada "via catalana".

La setmana passada, la presentació de la reforma de l'Estatut valencià al Congrés de Diputats de Madrid es va convertir en un altre cant a favor de la "constitucionalitat", en aquesta ocasió, més exigent encara. Així, el consens ja no és l'única exigència per a una bona reforma estatutària, i ara, a la "via catalana", se li exigeixen més requisits per no acabar topant amb el mateix mur on es va quedar la proposta basca.

El debat per a l'admissió a tràmit de l'Estatut valencià es va convertir en un missatge directe per als negociadors de l'Estatut català. Res del que Madrid no consideri prou constitucional no serà admès. Això és, si més no, el que han volgut deixar clar tant el primer partit de l'oposició com diversos fronts de l'executiu espanyol.

La promesa que es desdibuixa.

Així, a mesura que s'ha arribat al final del debat de la redacció del projecte de nou Estatut de Catalunya —amb un final propi d'una partida de cartes entre tafurs—, els missatges d'advertència cap a les aspiracions catalanes vinguts des de Madrid s'han multiplicat i han desdibuixat la promesa electoral de José Luis Rodríguez Zapatero, de respectar la proposta d'Estatut que sortís de la cambra catalana. Diversos ministres de l'executiu espanyol ja han deixat clar, per exemple, la impossibilitat d'acceptar la definició de Catalunya com a nació

Aquesta setmana el Parlament de Catalunya debatrà definitivament la proposta de reforma estatutària. El debat arriba al ple de la cambra amb moltes incògnites i amb un llistó de mínims en

forma d'Estatut valencià. Els partits catalans ja han deixat clar que no acceptaran que el text valencià sigui el límit a la reforma que es debat al Principat. Fins i tot des de les Illes el president del Govern balear, el popular Jaume Matas, també ha rebutjat la imposició de límits previs en la reforma de l'Estatut de la seva comunitat.

Quan Ibarretxe va presentar el seu pla d'autogovern al Congrés, a Madrid li van aconsellar que seguís la via catalana.

Des d'altres territoris de l'estat, altres formacions polítiques també han criticat aquest pacte de mínims entre PSOE i PP per tirar endavant la reforma valenciana. El PNB i el BNG han rebutjat qualsevol intent dels dos partits majoritaris espanyols de posar límits a les reformes polítiques respectives. De la mateixa manera, també s'han desmarcat d'aquesta voluntat homogeneïtzadora la Coalición Canaria o la Chunta Aragonesista.

Només la cohesió de les forces polítiques catalanes, fins ara gairebé inexistent, davant d'un repte com el d'impulsar un nou Estatut, podria enfrontar-se amb els murs que, de fa dies, es refermen a Madrid.

Enric Rimbau

Els processos de reforma dels estatuts d'autonomia han tornat a posar de relleu com Espanya ha fet servir els valencians per frenar les aspiracions polítiques de Catalunya. La història n'és plena d'exemples.

Per ofrenar noves glòries contra Catalunya

Trista València, no sap per on va, o sí? Quina casualitat, sempre airejadora dels mals de la pàtria, el botiflerisme més pertinaç, l'asot dels catalans de més enllà de l'Ebre. Que si Conferència Episcopal Catalana, posem-hi Ricard Maria Carles (és català, oi?), que si Estatut català, Estatut descafeïnat valencià però amb reivindicacions forals que Camps no sap què signifiquen... Ja ho va dir el comte duc d'Olivares cap al 1640, "*tenémosles por más muelles*", i així ens ha anat, convertits en palafreners de l'espanyolisme més tronat en nom de la ideologia alienadora per a València i nociva per a la Catalunya estricta i el conjunt dels Països Catalans.

Francesc Camps és el darrer dels corifeus de l'espanyolisme autòcton *con mando en plaza* que fa servir la indefinició nacional que presideix la vida política valenciana com a arma contra les aspiracions d'autogovern de bona part de la societat catalana, valencians inclosos. Les aspiracions catalanes en el si de la vella Corona catalanoaragonesa trobaran en València l'antítesi; així, València esdevingué hegemònica per l'enfrontament de les institucions del Principat amb Joan II i la guerra civil (1462-72) que assolà el Principat i accelerà les actituds centrífugues de la confederació. València obtingué la primàcia, és cert, però Nàpols i Sicília es despenjaven definitivament i la monarquia hereva del vell casal de Barcelona donava els passos per unir-se amb els seus parents castellans. Així, València agafà la responsabilitat de l'encaix dels regnes catalanoaragonesos a l'estructura

supranacional creada pels reis Catòlics i sempre hi fou un regne fidel.

València tancà els temps de plenitud medieval i protagonitzà el darrer alè de la cultura catalana d'aquells temps. Pàtria dels escriptors més eixerits en llengua catalana i de dos papes, restà fasciada per la castellanització de la cort de la virreina Germana de Foix, el fracàs de les Germanies imposà el camp feudal sobre la ciutat burgesa i el Principat tornà a recuperar l'hegemonia.

La dicotomia València-Catalunya (esdevingudes distintes per acció de la monarquia hispànica) esdevindrà real quan el Principat rebutgi la Unió d'Armes que plantejava el poderós favorit comte duc d'Olivares. El Principat es desentendrà de l'imperi hispànic, en definitiva li era vedat; València i Aragó, no. Ambdós regnes de la mata de jonc muntaneriana pertanyien a la perifèria, no els beneficiava la política imperial de Castella, però, com avui, llurs respectives institucions autònomes claudicaren davant Espanya. El regne lleial, com deia l'historiador britànic James Casey, autor de la monografia més colpidora del segle XVII valencià.

El regne de València, exhaurit després de l'expulsió de la tercera part de la seva població el 1609, havia de contribuir amb lleves voluntàries a l'exèrcit espanyol que dessagnaren encara més el país. Entre 12.000 i 14.000 valencians foren reclutats el 1637 per a les guerres "castellanes" a Europa. Gaspar Escolano deia que el regne "*participa de república libre y de súbdita a su rey y señor*". El Principat s'hi negà i ordí la separació de la monarquia hispànica.